

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

1

Том 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 1

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 1. – 772 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Kuzmin Eduard

TOWARDS THE DESIGN OF A SYSTEM OF PUNISHMENTS IN INTERNATIONAL CRIMINAL LAW	233
---	-----

Мануйлова Катерина Вікторівна

ЮРИСДИКЦІЙНІ ТА НОРМАТИВНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ НЕПОВНОЛІТНІХ У КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ	235
---	-----

Цибульська Ольга Юрійвна

ЩОДО ПИТАННЯ НЕДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ ЧЕРЕЗ РЕЛІГІЙНІ ПЕРЕКОНАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	238
--	-----

Войтович Павло Петрович

ПРАВО НА УЧАСТЬ ЯК ШЛЯХ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ.	241
---	-----

Hryb Anna

INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE INFORMATION SOCIETY	244
---	-----

Плотніков Олексій Вікторович

УХВАЛЕННЯ КОНВЕНЦІЇ ПРО ДЕЯКІ ВИДИ ЗВИЧАЙНОЇ ЗБРОЇ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ КРОК В ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБМЕЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ОЗБРОЄНЬ В БОЙОВИХ ДІЯХ.	247
--	-----

Федорова Тетяна Сергіївна

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО У СУЧАСНИХ ВИКЛИКАХ УКРАЇНИ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	250
--	-----

Hrebeniuk Dmytro

THE DISCUSSION AROUND THE DEFINITION OF «EUROCRIME»	252
---	-----

Бірюков Руслан Миколайович

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОТОКОЛІВ ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ЄВРОПОЛ	255
---	-----

Бондарюк Ольга Олегівна

ПРОБЛЕМАТИКА В ПРОЦЕДУРІ ПОВЕРНЕННЯ ВИКРАДЕНИХ ДІТЕЙ НА ПОСТІЙНЕ МІСЦЕ ПРОЖИВАННЯ	258
---	-----

Галат Владислав Ігорович

ВПЛИВ ВІЙНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ	262
---	-----

Жакун Маргарита Юріївна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ: СИНЕРГІЯ ВОЄННОЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ	265
---	-----

Івахненко Єлизавета Олександрівна

ДО ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ СУТНОСТІ ДЕФІНІЦІЇ КІБЕРПРОСТОРУ ТА МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ	269
--	-----

Марченко Дмитро Вікторович

ЕЛЕКТРОННІ ДОГОВОРИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ: КОЛІЗІЙНІ ПИТАННЯ ФОРМИ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	271
--	-----

Омельченко Іван Ігорович

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПУ ПРОПОРЦІЙНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	274
---	-----

Островерхий Олександр Олександрович

МЕХАНІЗМИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОКАРАННЯ ЗА ЗЛОЧИН АГРЕСІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.	279
---	-----

Раздорожний Герман Юрійович

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ АДВОКАТІВ	281
---	-----

Редченко Ярослав Олександрович

ЕМІСІЯ ТА ОБІГ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ: ПОРІВНЯННЯ МІСА ТА ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ...	284
---	-----

ВПЛИВ ВІЙНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВОРІВ МІЖНАРОДНОЇ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ: ВИКЛИКИ ТА СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Війна, розв'язана Росією проти України, спричинила значні економічні потрясіння, які серйозно відобразились на міжнародній торгівлі, зокрема це вплинуло на виконання договорів міжнародної купівлі-продажу товарів. Зруйнована транспортна інфраструктура, тимчасова блокада чорноморських портів і фінансові проблеми порушили логістичні ланцюги та своєчасність платежів, що в подальшому призвело до зростання порушень договірних зобов'язань. Водночас європейська інтеграція України, закріплена Угодою про асоціацію з Європейським Союзом, відкриває нові можливості для гармонізації торговельних стандартів і зміцнення економічних зв'язків. Щоб Україна могла відновити економіку та інтегруватися у світовий ринок після війни, надзвичайно важливо забезпечити стабільність міжнародних торговельних контрактів. Це одне з головних завдань відбудови. Потрібно досліджувати проблеми з договорами, що виникали з виконанням договорів під час війни, проаналізувати роль європейської інтеграції у цих процесах та виробити можливі стратегії для майбутнього відновлення.

Війна привнесла суттєві перешкоди в міжнародній торгівлі. Знищення наземних шляхів сполучення, перекриття повітряного простору і портової інфраструктури, а також тимчасова блокада портів та небезпека судноплавства у зв'язку з мінуванням Чорного моря значно ускладнили доставку товарів. За Віденською конвенцією про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (CISG), затримка в поставці може вважатися істотним порушенням, якщо вона позбавляє сторону очікуваної вигоди. Ці логістичні збої призвели до масового застосування форс-мажорних застережень, що ускладнює правову оцінку порушень [4, с. 247]у Наприклад, експорт сільськогосподарської продукції, який становить значну частину українського експорту, був обмежений через неможливість транспортування через звичні морські сполучення. Крім того, фінансова нестабільність, які виникали у зв'язку з валютною нестабільністю, нестабільністю банківської системи та перебоями у роботі міжнародних платіжних систем, посилили проблему своєчасних розрахунків. Це створило додаткові складнощі для українських компаній, які намагаються виконувати свої контрактні зобов'язання, але через всі ці проблеми не могли своєчасно їх виконувати і як наслідок всі ці проблеми призвели до зростання кількості арбітражних спорів у сфері договірних зобов'язань, що регулюються CISG, оскільки сторони намагаються визначити, чи є війна підставою для визнання настання форс-мажорних обставин у зв'язку з порушенням договірних зобов'язань.

Європейська інтеграція України відіграє важливу роль у подоланні усіх проблем які виникли під час війни, а також у створенні нових можливостей. Угода про асоціацію з ЄС, підписана в 2014 році, передбачає наближення українського законодавства до європейських стандартів, що сприяє уніфікації правил міжнародної торгівлі. Це зменшує правову невизначеність і підвищує довіру європейських партнерів до українських компаній [3, с. 80]ю Зона вільної торгівлі з ЄС відкрила нові ринки для українських товарів, що підтверджується зростанням експорту до ЄС на 15% у 2023 році, попри воєнні дії [1]ю Однак доступ до Європейського ринку вимагає від українських експортерів суворого дотримання європейських стандартів якості, безпеки та сертифікації, таких як CE або ISO. Це створює додаткові укладення для бізнесу, який часто не має ресурсів для швидкої адаптації. Водночас європейські механізми арбітражу та судового врегулювання спорів надають змогу для швидкого та незаангажованого вирішення конфліктів, пов'язаних із порушеннями міжнародних договорів. Такий правовий захист є надзвичайно важливим в умовах нестабільності спричиненої війною, і сприяє зміцненню позицій України як торговельного партнера.

Для забезпечення розвитку міжнародних торговельних контрактів у післявоєнний період Україна потребує комплексного підходу, який поєднає інноваційні рішення та європейські стандарти. Ще одним елементом для підвищення довіри партнерів та простоти інтеграції – це робити торговельні процеси цифровими. З впровадженням блокчейн-технологій та смарт-контрактів, можна значно підвищити прозорість угод. В провадження новітніх технологій приведе до автоматизації всіх договірних відносин та автоматизує процеси укладання договорів і знизить ризик затримок та шахрайства. Данні технології в торгових зносинах вже впроваджують деякі платформи, як наприклад, TradeLens. Також важливим є розробка різних логістичних маршрутів для того, щоб в разі виникнення проблем з поставкою одним маршрутом, можна швидко переорієнтуватись на інший маршрут. Розвиток різних транспортних маршрутів через інші дружні країни допоможе зменшити залежність від чорноморських портів і та повітряні шляхи допоможе уникнути затримки в логістиці. Фінансова підтримка бізнесу через державні та міжнародні програми, такі як ініціативи Європейського банку реконструкції та розвитку, є ще одним важливим кроком[2]. Фінансова підтримка допомагає малому та середньому бізнесу швидше пристосовуватись до нових ринків для експорту продукції та сприяє стабільності в торговельних операціях. Крім того важливим є навчання бізнесу та нетворкінг, наразі ці процеси забезпечуються шляхом проведення бізнес-форумів, на які запрошуються міжнародні спікери і власники великих транснаціональних компаній, що відкриває для українського бізнесу нові можливості та ринки, а також це сприяє уникненню типових помилок у заключенні міжнародних контрактів та позитивно впливає на адаптацію та інтеграцію України на європейські ринки.

Післявоєнна відбудова України відкриває широкі можливості для покращення економіки та міжнародних торговельних відносин. Європейська інтеграція

може стати поштовхом для впровадження сучасних стандартів і технологій у міжнародній торгівлі. Успіх усіх Європейських ініціатив України залежить від швидкості відновлення інфраструктури, міжнародної економічної підтримки та ефективності впровадження реформ. Також важливим є впровадженні інноваційних технологій, розвиток розгалужених логістичних маршрутів і навчання бізнесу для роботи за європейськими нормами, все це прийтиме у інтеграції України у глобальну економіку.

Війна в Україні виявила проблеми міжнародних торговельних договорів до зовнішніх потрясінь, але також показала потенціал європейської інтеграції як спосіб для подолання цих викликів. Швидка адаптація бізнесу до нових реалій та впровадження новітніх технологій, розгалужена система логістики, фінансова допомога та навчання бізнесу є важливими кроками для післявоєнного відновлення. Все це допоможе не лише уникати поршень договорів але і зміцняв позиції України на міжнародному ринку. Впровадження всього цього, у перспективі дасть Україні можливість успішної інтеграції в європейський економічний простір і впровадження сучасних торгових технологій стане основою для економічного відродження та росту України.

Список використаних джерел:

1. Trade Statistics: EU-Ukraine. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-trade-support-measures-ukraine-enter-force-2024-06-06_en;
2. Annual Report: Support for Ukrainian SMEs. URL: <https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2024/ebrd-switzerland-and-eu-assess-effects-of-the-war-on-smes-in-ukraine.html>;
3. Isser M. Harmonization of Trade Laws in EU-Ukraine Relations. *European Journal of International Law*. 2024. Vol. 35. No. 1. P. 67–82.
4. Perepelynska O. Force Majeure in Times of War: Lessons from Ukraine. *Journal of International Arbitration*. 2023. Vol. 40. No. 3. P. 245–260.

Ключові слова: міжнародна торгівля, Європейська інтеграція, форс-мажор, міжнародний договір, порушення договірних зобов'язань

Keywords: International trade, European integration, force majeure, international treaty, breach of contractual obligations.